

## ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre ... ..	240 Lei.
Évi évre ... ..	120 Lei.
Egy negyed évre ...	60 Lei.
Egy óra ... ..	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG  
Aradi és Császádi Egyesült Vas-  
úti palotájában.  
KIADÓHIVATAL:  
Aradi Nyomda Vállalat  
Bulevardul Regele Ferdinand I.  
(János főherceg-ut) 22. szám.  
TELEFON-SZÁM 154.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, szeptember 14

## FOBB KOZLEMENYEK:

DIAROK KÖLFÖLDI TANULMÁNYAI.  
MILLIARDOS ÉPÍTKEZÉSEK VESZEDELEMBEN.  
A KÁRTYA ALDOZATA.  
MAGYAR FASCISTÁK SZERVEZÉSE.  
GRÓF BELMONT — KMOSKÓ VILMOS.  
MAGYARORSZÁG KÖLPOLITIKAI HELYZETE.  
BEFEJEZŐDÖTT AZ ARADI CIONISTA KONFERENCIA.  
TÖRÖK-GÖRÖG ESEMÉNYEK.  
A DOLLAR EMELKEDÉSÉNEK OKA.

## A kenyérellátás problémája.

Oroszország gazdasági tevékenységének kikapcsolódása folytán az európai agrárállamok között ma Nagyrománia foglalja el a vezető helyet. Nemre érthetően tehát, hogy a kenyérellátás „problémájáról” ebben az országban egyáltalán beszélnek. Az újságolvasó azt a benyomást nyeri, hogy az ország legegészebb és legsúlyosabb kérdésével áll szemben, melynek rendezésére a kormány, és az egész közigazgatási apparátus a legnagyobb erőfeszítéseket kénytelen tenni. Vajjon mi tehetné szükségessé a hatósági beavatkozást a legnagyobb agrárállamban a béke ötödik évében, mikor már olyan ipari államokban sem foglalkoznak e kérdéssel, melyek kenyérmagvakban importra szorulnak. Bármennyire is keressük, nem találjuk az okokat, amelyek szükségessé tették a lisztkérdés közigazgatás útján való szabályozását. Akármerre figyelünk, sehol egy hang, amely kívánta volna a kenyérkérdésbe való hatósági beavatkozást, sehol egy panasz, amely előidézte volna annak kényszerűségét, következtetésként csak titkos rugók működhetnek itt közre, amelyek „olcsó kenyeret a népnek” jelszavával bontottak ki egy zászlót, de amely zászló előtt senki, még a legszegényebb sem hajlik meg tisztelettel, mert nincs köszönet benne. A hatósági beavatkozás a fenti jelszóval éppen ellenkező hatást ér el, illetőleg a következőket idézi elő:

A zöld asztal mellől hozott rendelkezés pontos betartása csak csendőrszuronyokkal képzelhető el, de ebből a kenyérből, ugy hisszük, Nagyrománia népe a béke ötödik évében nem fér. Ennek pedig ke-

nyér helyett éhinség lesz az országban és pedig azért, mert mindenki kitér a rendelet elől, mert senkinek sem kívánatos, senkinek nem hasznos, senki sem kér belőle, csak a titkos rugók, amelyek a nép előtt még ismeretlenek. A termelő nem adhatja oda búzáját a rákény szerített áron, mert evvel sem egész évi munkája, fáradsága megfizetve nincsen, sem ipari és gazdasági szükségleteit nem tudja fedezni, következtetésként más formában értékesíti, ahol jobban meg találja számítását és a jövőre néve pedig levonja a következményeket: nem vet búzát. A kereskedő nem foglalkozhatik a búzakereskedelemmel, mert összeütközésbe kerül a rendelettel, ebből kifolyólag az importra szoruló országok részénél buza nélkül maradnak, ha csak hivatalos úton nem szereznek búzát, ami sokkal hosszadalmasabb és drágább búzát eredményez. A malmos nem nyúl hozzá, mert első sorban nem is kaphat az előirt áron búzát, másodsorban nem állíthatja elő a lisztet az előirt árak mellett és ha, elő is állítja, nem adhat túl

rajta, mert senki sem eszi meg. Következésképp ezer és ezer munkás munkanélkül marad. A fogyasztó egyáltalában nem kér ebből a lisztből, még ha volna is, mert sem kenyérnek, még kevésbé tésztának nem alkalmas. Tehát ki az, akinek javára működik az egész apparátus? Hol van a közérdek?

Az előrehaladott malomtechnika nyugszk babérjain, az ország régi híres malomipara letűnik, visszafejlődés következik az egész vonalon, ami semmi esetre sem fogja rózsás színben feltüntetni az ország hírnevét külföldön. Ebből azután természetesen az általános fejlődésre is következtetnek és ki hatással van a valuta értékelésére is. Csak egy tisztességes megoldás van: szabadforgalom és szabadipar legalább a belföldön, ez vezet egy ország felvirágzásához, egy nemzet gyarapodásához, minden ellenkező intézkedés a haza megromlásához, „elégedetlenség”-hez, tisztességtelen és erkölcstelen üzleti szellem megteremtéséhez vezet.

## Átalakul a kormány.

A koronázás sorrendje. — Pilsudszky fogadtatása. —

BUCURESTI. Az Adeverul szerint Bratlanu miniszterelnök, miután meghiusult az a terve, hogy Koncentrációs kabinet élén vezesse a koronázást, újból hozzá látott az előző tervének, a kormány rekonstrukciójának a keresztlívíteléséhez. A lap szerint Vaitorianu belligyminiszter átveszi a hadügyminiszterium vezetését, mert a miniszterelnöknek az a kívánsága, hogy az alkotmányreformot és a közigazgatás reformját hozzáértő ember és ne tábornok képviselje a parlament előtt. Vaitorianu tárcáját Constantinescu földművelésügyi miniszter veszi át, akinek helyébe Sasu kereskedelmi miniszter lép. Sasu örökét már egy előbbi terv szerint is Constantinescu Tancred, a CFR. vezérigazgatója veszi át. Florescu utódja az igazságügyminiszteri székben Antonescu Eftimie semmitőszéki tanácsos lesz.

BUCURESTI. A hadügyminiszter a Vaitorianuban megcáfolja több lapnak azt a híret, hogy a miniszter olyan rendeletet bocsátott volna ki, amely szerint csakis felsőbb hadi iskolát végzett tisztek viselhetnek parancsnoki tisztelet. A miniszter szerint ezek a hírek csak

a tisztek elkedvetlenítésére valók és minden alapot nélkülöznek. (Rador.)

BUCURESTI. A kormány tagjai csütörtökön Sinababa utaznak, hogy Pilsudszky lengyel köztársasági elnök előtt tisztelegjenek. (Rador.)

BUCURESTI. Petala tábornok egy államtitkár kíséretében Bucovinába utazott, hogy a határon fogadja Pilsudszkyt, a lengyel köztársaság elnökét, aki mellé tartózkodási idejére beosztatott.

BUCURESTI. A koronázás előkészítése céljából kiküldött bizottság szombaton Bratlanu kormányfő elnöklésével véglegesen megállapította a koronázási ünnep programját és pedig úgy, hogy október 15-én Alba-Iulián és október 16. és 17-én Bucurestiben lesz az ünnep.

A kormány tagjai Alba-Iulián október 15-én az állomás peronján fogadják az uralkodóház tagjait. A pályaudvarnál a díszmenet fölvonul az e célra épült templomhoz, ahol Christea Miron dr. Románia metropolita primása fogja a szertartást végezni. Ezután következik a proklamáció felolvasása és a csar-

patok felvonulása. Majd diszebéd, néplakoma és ebéd lesz a parlament tagjai és a meghívottak számára. Másnap a király és kísérete Mogosealanál bevonul a fővárosba, és a metropoliára megy. A királyi kórházon lesz, körülötte tisztek és az idegen missziók tagjai. A királyi család a la Daumont kocsikban követi. Ugyanaznap a király Mihai Viteazul szobránál a csapatok és az etnográfiai csoportok felvonulását nézi végig. Harmadnap fogadtatások lesznek a királyi palotában, néptáncok, hangversenyek és színházi előadások. Az így összeállított programot Angheliescu Paul tábornok udvarnagyi fogja jóváhagyás végett a király elé terjeszteni.

## Felborult

a német—belga megegyezés.

(Belgium aranyletétet követel.)

BERLIN. Tegnap későn este hivatalos jelentést tettek közzé, hogy Theunis belga miniszterelnök úgy határozott, hogy az augusztus tizenötödikén és szeptember tizenötödikén esedékes részletek megfizetését kincstári jegyekben követelje Németországtól. A kincstári jegyek biztosítására Belgium aranyletétet követel, amelyet a belga kormány által megjelölt külföldi bankban kell elhelyezni. A német kormány nagy megütközéssel fogadta a belga miniszterelnök váratlan határozatát, minthogy éppen ebben az ügyben delegátusokat küldött Párisba, hogy jussanak megegyezésre. Belgium váratlan döntése következtében a jóvátételi kérdés ismét rendkívül kritikus stádiumba jutott. A német kormány nem hajlandó aranykészletének egy részét külföldön deponálni. Ha pedig a belga kormány ragaszkodna ehhez a követeléséhez, akkor a jóvátételi bizottság lesz kénytelen a legközelebbi ülésén a közvetítő szerepét vállalni.

Felsősziléziában éhségzavargástól tartanak. Kattowitzból jelentik Berlinek: A német Felsősziléziában tartózkodó menekültek, akiknek száma jóval felülhaladja az ötvenezretet, azzal a kérelem fordultak a német kormányhoz, segítsen sürgősen nyomoruságos helyzetükön. A menekültek tízezrei lakás és élelem nélkül a legnagyobb nélkülözések között tengődnek Sziléziában. Különösen Beuthenben és Kattowitzban van igen sok menekült. Attól kell tartani, hogy ha a kormány rövidesen nem tud segíteni helyzetükön, Felsősziléziában éhségzavargás tör ki.

## Törökök az angolok ellen.

(A görögök veszteségei.)

A török-görög események kezének válságos fordulatot venni. Anglia, amely mezopotámiai és egyiptomi fenhatóságát félti a török győzelemtől, most minden erővel és befolyásával a legfőbb táncs utján kíván hatást gyakorolni a törökökre, akik viszont a franciákban találnak pártfogóra. A franciák ugyanis afrikai mohamedán alattvalókat csak törökbarát politikával tudják nyugalomban tartani. Kemal pasa ma már nyíltan támad Angliát ellen. Távirataink a következők:

**KONSTANTINÁPOLY.** Kemal pasa a világ mohamedánjait kiáltványban szólítja fel, hogy fogjanak fegyvert. A törökök főellenége nem Görögország, hanem a háttérben álló Anglia. A legelső kötelesség Egyiptomot megtisztítani az anoloktól.

**LONDON.** A Daily Mail jelentése szerint a görög hadsereg vesztesége a következő: negyvenezer fogoly, harminchatezer halott, két tábornok, kilencvennégy parancsnok, háromezer tiszt, 284 ágyú, 1200 gépfegyver, 80 tank és 20 repülőgép. A jelentés óta a görögök veszteségei megnövekedtek, mert ezóta a törökök megverték a görög hadsereg északi és déli szárnyát, Szmirnát is elfoglalták, ahol nagymennyiségű hadianyag volt felhalmozva.

## Magyar fascisták szervezkedése.

— Izgalom a magyar politikában. — A szélső keresztény-pártok akciója. —

**BUDAPEST.** A *Budapesti Hírlap* írja: A képviselőház baloldali folyósóján kedden élénk mozgolódás keletkezett. Képviselők kisebb csoportokba verődtek össze és a társalgóterem zugaiiban is órák hosszat suttogtak és tanácskoztak. Később a képviselők között ivet köröztek, arhelyről az a híresztelés, hogy csak néhány szélső jobboldali képviselő írta alá. A titokzatos mozgalomról a következő információkat adták: a mozgalom a magyar fascisták megszervezésére irányul. A Házon kívül már hetek óta, most pedig már benn a Házban szervezik a mozgalmat. Ivetek köröznek a klubokban is, hogy sereget toborozzanak a magyar fascizmus megszervezésére. Egy-két nap múlva kiáltványt akarnak intézni a néphez a szervezkedés érdekében: „a magyar fascisták táborá” aláírással. A mozgalmat nem lehet másnak tekinteni, mint a mármár konzolidálódott magyar helyzet elmérgesítésére, az osztályok és társadalmi rétegek egymással szembe fordítására és izgatására irányuló mozgalomnak. A kormánynak ez ellen a legerélyesebb intézkedéseket kell tennie, a társadalmi rétegeknek össze kell fogniok, hogy a haza és a nemzet egysége ellen készüljék újabb merényletet megakadályoz-

zák. A *Pesti Napló* szerint a szélső jobboldali körök érintkezésbe léptek az olasz fascista mozgalom vezetőivel, akikkel két magyar megbízott a legutóbb Olaszországban közvetlenül tárgyalt és elhatározták, hogy megalakítják a magyar fascisták táborát. A mozgalom, melyet nem politikusok indítottak, most már bekerült a parlamentbe is és ehhez csatlakozni készülnek a *Friedrich*- és *Wolff*-pártok több tagja és *Andrássy*-pártjának egy része *Halterral* együtt. A szélső jobboldal lapjai mélységesen hallgatnak az esetről.

**BUDAPEST.** *Mussolini* az olasz fascisták vezére nyilatkozik a Nemzeti Ujság hasábjain. Kijelentette, hogy az olasz fascizmus legközelebbi célja, hogy megszerveze a fascista szindikátusokat, új választásokat provokáljon és az, hogy a fascisták jussanak kormányra. A fascizmus iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetnek a Vatikánban, mert vallásos ideáljai vannak. A nemzetközi politikában elsősorban Olaszország nemzeti érdekeit fogják szem előtt tartani. *Olaszország és Magyarország együttműködését hasznosnak és kívánatosnak tartja és azt óhajtja, hogy az mielőbb bekövetkezzék*, mert a trianoni békeszerződést az igazság és a népjogok megsértése

nek tekinti. Hangsúlyozza, hogy a békeszerződések revíziója el fog következni, ha nem is azonnal.

**BUDAPEST.** A parlament folyósóján ma szenzációként hatott a napilapok h iradása, amely szerint *Friedrich* több szélsőséges irányzatú képviselővel fascista mozgalmakat akar szervezni. A Virradat kormánykörökből kijelentést közöl, hogy a kormány a kérdéssel még nem foglalkozott, de amennyiben az új szervezkedés megengedett társadalmi vagy parlamenti kereteken belül történik és semmiféle rendzavarással nem járna nem gördítenek elé akadályokat. Abban a pillanatban azonban amikor a szervezkedés előidézné a társadalmi rend legcsekélyebb mérvű megbolygatását a kormány tudni fogja kötelességét, és a legszigorubb rendszabályokkal jár el a zavargások előidézői ellen. A kormány elítél minden szélsőséges irányú mozgalmat és nem hajlandó eltérni, hogy az állami vagy társadalmi rendben a legcsekélyebb csorbát ejtsék.

*Friedrich* nyilatkozott az ujságírók előtt. Kijelentette, hogy a fascista mozgalom már megindult Budapesten. Azonban azt cáfolja mintha vezéri szerepet vállalt volna. A keresztény ellenzék ebben a kérdésben nagyobbérszt *Friedrich* ellen foglal állást. *Lingauer* nyilatkozata szerint a mozgalom nem helyes és nem is lehet komolyan venni, mert egy helyen harcolnak a konszolidációért másfelől felrugják a társadalmi és az államrendet. A keresztény ellenzék semmi esetre sem csatlakozik ilyen egyéni akciószerű felelőtlen vállalkozáshoz.

## Magyarország külpolitikája

(Mi igaz a kombinációkból.)

**BUDAPEST.** A napokban összeülő külügyi bizottság ülésén valószínűleg fel fogják vetni a külpolitikai orientáció kérdését is. Erről a lapokban a legutóbbi időkben fantasztikus hírek jelentek meg többek között egy olyan hír is, amelyik *olasz-magyar-román* blokkról beszél. Illetékes helyen kijelentették, hogy ez csak merő kombináció. Hogy Magyarország külpolitikai helyzete lényegesen javult volna, amiről az utóbbi időben szintén sok hír beszélt, nem áll meg, mert hiszen éppen a legutóbbi időben fejtik ki Magyarország ellen a kisanant a legerősebb propagandáját. Az olasz-magyar közeledésből annyit igaz, hogy Olaszország valóban felismerte azt, hogy Magyarország érkedő társa, akire a szláv korridorról, a szláv veszedelemmel szemben támaszkodhat. Ez mindenesetre nagyon jelentős és öröndetes esemény. Magyarországra nézve, azonban ennek ma még messzebbmenő vonatkozásai nincsenek. Ami a román orientációt illeti, az egyenesen a másik birodalmába való Lehetetlen ílyent állítani akkor, amikor Románia teljesen szolidáris a kisananttal.

## Berlini levél.

(Hogyan repültem motor nélkül?)

**F. H. Hentzen**, a hirtelen világhírűvé vált német repülő, aki motornélküli repülőgépen nemrég három óra tiz percig tartózkodott a levegőben és ezzel világrekordot állított fel, a berlini lapokban eleven és érdekfeszítő képet rajzolja meg rekordrepülésének:

— Köztudomásu — írja hogy a legutóbbi eredmények után a legszélesebb körök figyelme is ráterelődött a motornélküli repülés problémájára. A kérdés kétségtelenül izgatón érdekes: fizikai erőfelfejtés nélkül a levegőben maradni, egyszerűen kiterpesztett szárnyakkal, mint a madár. Mint a madár: szárnycsapás nélkül. Ez az ugynevezett vitorlarepülés, amely azonban csak mozgásban lévő levegőben lehetséges. A madárnak ugyanis valamilyen módon a mozgásban lévő levegő energiáját hasznosítani kell, igénybe kell venni a maga részére. Hosszu tapasztalatok és gyakorlati tanulmányozások problémája ez. Mielőtt valaki kísérletet tehetne egy ilyen légi kirándulásra, komoly előfeltételeket kell biztosítania légi kirándulások számára. A hannoveri repülőgép nagyértékű konstrukció, amely valóságban tökéletes összprodukciónak és tudományának és az iparnak. Ebben a repülőgépben municiózus finomsággal és precizitással egyesül a hannoveri technikai főiskola repülőtanulmá-

nyainak és a hannoveri vagongyár ipari készütségének teljesítménye.

Hentzen ezután elmondja a levegőben való élményeit:

— A repülőgépet az indulási helyhez állítják, szembe a szél irányával. A startzsinórt megérintik. Ezt a zsinórt hat ember megfeszítve tartja, miközben a repülőgépet is erős kezekkel kell mozdatlaná tenni. Amidőn elhangzik a parancsszó: „Elengedni”, a startnál segédkező munkások félreugranak, eleresztik úgy a zsinórt, mint a gép szárnyait és a repülőgép neki készül az utnak. A nagy madár hangtalanul a levegőbe emelkedik, egyre feljebb és feljebb. A levegő szárnyaira kapja és biztosan tartja ölen. Hallom a tömeg kiáltásait. Erőbéként minden csendes köröttem, csak a gép szárnyai körül surrog a levegő. Körülbelül két óra hosszat változatlan gyenget széláramlatban uszom. Ez alatt az idő alatt ugyszólván semmit sem kell törődnöm a géppel, amely nyugodtan, támogatásom nélkül fekszik a levegőben.

— Félelem nélkül tekintetem magam köré és gyönyörködtem a csodálatosan szép perspektívában, amelyet feledhetlenné tettek számomra a hosszú nap biborsugarai. Körülbelül másfél óra múlva a szél ereje csökkent és én elhatároztam, hogy megelégszem három és negyedórás rekordommal és leereszkedem a völgybe. Apró kis falvakon repültem át. Aztán körülbelül tiz kilo-

méternyire attól a helytől, ahol a levegőben tartózkodtam, nyugodtan, nihenten, fáradság nélkül leereszkedtem.

— Sokkal izgalmasabb volt korábbi háromórás repülésem, amely erős, szinte viharos szélben folyt le. A repülőgépet azonnal heves légáramlatok veszélyeztették, úgy, hogy minden figyelmemet a gép egyensúlyban tartására kellett fordítanom.

Hentzen ezután apró részletekkel beszéli el tapasztalatait, amelyekből arra a következtetésre jut, hogy a motornélküli repülés problémája igenis egészen megoldható. Érdekes, hogy a franciák érzékenységét és becsült vágyát mennyire sérti a német Hentzen diadalmas repülése. Erre vall legalább az *Echo de Paris* azon közleménye, amely szerint *Bassoutrot* francia repülő, aki a nyilvánosság előtt tulajdonképpen még nem produkált semmit, mérközésre szólította fel Hentzent. A francia kifejezte azt a készségét, hogy német földön folytatja le a repülőviadalt.

Németországban egyébként egyre nagyobb arányokat ölt az a mozgalom, amelyet tudományos és szakkörökben a motornélküli repülés problémájának teljes megoldása céljából indítottak. A *Berliner Tageblatt* például 100.000 márka újabb jutalomdíjat tűzött ki annak a repülőnek a részére, aki Hentzen rekordját megdönti és a leghosszabb ideig tartózkodik a levegőben.



# HIREK.

## A koronázás.

(Mátyás király és Hunyadi János mellképei.)

Most épül a gyönyörű templom Albaiullán (Gyulafehérvárott), ahol a királyi párt az erdélyi kapcsolatok nevében megkoronázzák. 730 kocsi hordja a téglát, 2000 kőműves rakja a falakat, mérnökök, építésszek, szobrászok és festőművészek szorgoskodnak, hogy a templom monumentális és szemképrázlató legyen. A koronázási templommal egyidejűleg a szomszédos tisztikaszinót is átépítik, rózsaszínű márványoszlopokkal támasztják alá, és a nagyterem oldalfalazatára óriási freskókat festenek. Az egyik szalon bal oldalfalán *Mátyás király és Hunyadi János* hadvezéri mellképei készülődnek a szomszédoságukban *Saguna, Saluc és Micu* hadvezérek, a másik szalonban *Jancu Avram, Hora és Closka* képei szineskednek, mind várják az ünnepélyes pillanatot, amikor Erdély földjén királyi fejére helyezik a koronát.

— A szerb király Londonban. London. Sándor jugoszláv király ma ideérkezett. A király itt tartózkodása teljesen magánjellegű és semmiféle hivatalos színezete nincsen.

— A Kisfaludy Társaság új elnöke. Budapest. A Kisfaludy Társaság elnöki tisztébe, Berzeviczy Albert került, aki engedett az általános óhajnak és most már hajlandó vállalni Beöthy Zsolt örökét. Az így megüresedő másodelnöki székbe viszont Herczeg Ferenc az egyetlen jelölt.

— A pápa elhagyja a Vatikánt? Róma. Milano katolikus hívei egykori érseküknek, a mostani pápának, egy pompás autót ajándékoztak. Mint hírlik, XI. Pius szakít a hagyományokkal és a Vatikánon kívül autót turákat szándékozik tenni. A hír meg erősítésre szorul.

— Parkünnepély. Vasárnap délután szezonzáró parkünnepélyt tart a hadiárvékat gyámolító egyesület. Ez alkalommal a rendezőség minden igyekezete oda irányul, hogy olyat nyújtson a közönségnek, ami új és élvezetes. Az ünnepély tiszta jóvedelmét az aradmegyei és aradi hadiárvék, rokkantak és özvegyek téli szükségleteinek beszerzésére kívánja a rendezőség fordítani s éppen e nemes célra való tekintettel, a város közönsége körében nemzetiség és felekezeti különbség nélkül, nagy érdeklődés mutatkozik a vasárnapi parkünnepély iránt.

— Átutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Öt vagon új bankjegy. Constancia. A Jacques Fraycinet francia gőzösön ma öt vagon új bankjegy érkezett a Banca Nacionala részére.

— Kivégzett négyzseres gyilkos. Békésgyula. Krisztics Indics 36 éves szerb hadifoglyot gyilkosság miatt kötél általi halálra ítélték. Az ítéletet ma reggel hat órakor hajtották végre a békésgyulai törvényszéki fogház udvarán. Krisztics az utolsó éjszaka négy gyilkosságot ismert be és megnevezte gyilkostársát is Rudics Dámain személyében.

— Órajavítások olcsón és precízen készülnek. Reiner József, Lutheránus-templom mellett

# Milliárdos építkezések veszedelemben

(A Duna által elöntött kikötők.)

BUDAPEST. A Duna szombaton elérte magasságban a 4 métert és azóta a kisebb-nagyobb ingadozásokkal ezen a szinten tart. A pesti és budai partokon azóta napról-napra nagy nézőközönsége van a hatalmasan áradó folyónak, amelynek hullámai már szinte mindenütt a raktárepületek lábát mossák a rakodópartoknál. Dévényi jelentések újabb heves felhőszakadásokat közölnek Felsőausztria hegyes vidékeiről, így ez új árullám közlekedésének a beköszöntője. Ha az áradás az eddigi méreteknél tovább emelkedik, a partok mindenütt víz alá kerülnek, sőt Óbuda egyes részei is éppoly veszedelemben lesznek, mint a két év előtti nagy vízállás idején. A legtöbb raktárban meg is kezdődtek az elszállítások, — de sok helyen késedelmes volt a tulajdonos. Minden előzetes figyelmeztetéseink ellenére sok százmillió koronát okozhat, ha csakugyan víz alá kerülnek a raktárak, mert sok áru fog ittrekedni.

A rohamos áradás meglepte a csepeli kikötő építkezéseit is, ahol az első híradásokra a legnagyobb gyorsasággal és igen sok új munkaerő beállításával kezdtek meg a mentési munkákat. A víz romboló hatásának legjobban kitett helyeken rögtönzött gátak, cementezés, deszkázások történnék az építő anyagokat magasabb

— A postatisztviselő betörője. Megírta az Aradi Közlöny, hogy özvegy Leucutia Kornélné postatisztviselőnél az elmúlt héten fényes nappal vakmerő betörést követek el s mintegy 100.000 lei értékű ékszert és fehérneműket vittek el a károsult lakásából. A rendőrségi nyomozás kiderítette, hogy a betörést délután 5 és 6 óra között egy idősebb asszony hajtotta végre és a felpakolt holmival egy társa segítségével a főtér felé menekült. A rendőrség szigorú nyomozást indított a betörő asszony kézrekerítésére. Özv. Leucutia Kornélné 2000 lei jutalmat tűzött ki annak, aki a rendőrséget nyomra vezet.

— A Pazmaneum jubileuma. Bécs. 1923-ban háromszáz esztendeje lesz, hogy Pázmány Péter hercegprímás a bécsi Pazmaneumot alapította. A theologiai főiskola volt hallgatói és mostani előljárósága máris nagy előkészületeket tesz e jubileum megülsére.

— Nagy bélyegaukcio Budapest. Budapest. A Budapesten október 21—29-ig megtartandó nagy bélyegaukcio iránt óriási a bélyeggyűjtők érdeklődése, már csak azért is, mivel többek közt 5 vagon bélyeg kerül eladásra 540 millió különböző fajtájú bélyeggel.

— Ahol olcsó az élet. Bécs. Innsbruck környéke tele van angol munkanélküliekkel, akik itten a napi 8 shilling munkanélküli segélyből úgy élnek, mint a békében az amerikai milliárdosok. De nemcsak angolok, hanem más hódítók is tolonganak Innsbruckban, amiről tanuskodnak öles plakátok, amelyek arra hívják fel a közönséget, hogy a franciákat ne szolgálják ki, valamint néhány csokoládészinű delnő, aki az orrban gyémántcsattos karikát visel.

helyekre hordják át. Több, mint 14 milliárd magyar koronát érő kikötőmunkálat és építkezés sorát fenyegeti a Duna rohamos és váratlan áradása.

Regensburgnál 2500 vagon só vár elszállításra magyar megrendelésből, — az áradás katasztrófális lehet rá. A Deggendorfi előtti új, német nagy kikötő előmunkálatait az építésbe fogott új rakpartjait, amelyek a Nürnberg felől haladó forgalmat vannak hivatva elvezetni, komoly bajok fenyegetik. Az osztrák kikötők közül a Hainburgi téli kikötő építésének a megkezdését egy évvel elhalasztják az áradás okozta rombolások, de szenved Bécs is, mert Troubridge admirális nagyritörő bécsi kikötő tervét újra megfontolják a halasztáson.

A dévényi cseh Dunakikötő befejezés előtt áll, itt legnagyobb a veszedelem. De nem kisebb Pozsonyban sem, ahol az új szénkikötő partjai, a nagyértékű raktárak, 800 vagon szén birására berendezett csúzdák — és Budapest részére a raktárban elhelyezett 600 vagon gázoksz forognak veszedelemben. A komáromi óriási cseh kikötő munkálatait teljesen összerombolhatja a nagy vízállás. Szerbiában az újvidéki, zimonyi, prtanyi és belgrádi partmunkák sodródhatnak bele az áradásba, az elhanyagolt bezdáni kikötőben pedig az ottrekedt hajók is szenvedhetnek.

— Tüntetés a lengyel pénz ellen kilenc halottal. Berlinből jelentik: A felsősziléziai Bismarck-kohóban szombaton véres összecsapás támadt a bányászok és a lengyel katonaság között. A kohó munkássága a bányagazgató vilája előtt tüntetett, mert bérét lengyel pénzzel akarták kifizetni és az igazgatót súlyosan bántalmazta. A segítségül hívott rendőrséget a tömeg lefegyverezte. Erre gyorsan osztag vonult ki, amelyet a bányászok kődobásokkal fogadtak. A katonák géppuskatűzzel válaszoltak. Nyolc munkás és egy rendőrhivatalnok maradt holtan az összeütközés helyén. Sok munkás kisebb-nagyobb sebeket szenvedett. A kohó munkája teljesen szünetel.

— Korcsmai verekezés. Tegnap délután Nadlac községben Maris Alexa odaváló gazdálkodó a korcsmában összeveszett két társával. Verekezés közben zsebkésével leszúrta Patean Stefant, akit súlyos sérüléssel az aradi közpórházba szállítottak. Marist a vizsgálbíró előzetes letartóztatásba helyezte.

— Elfogtak egy összeesküvőt Curticion. Marinescu Virgil a curticii határrendőrség szimpatikus főnöke szenzációs letartóztatást foganatosított tegnap a curticii határállomáson. A román királyi család elleni összeesküvők egyikét, a régóta körözött Szedlacsek Józsefet felismerte az utasok között letartóztatta és erős fejezet mellett Bucurestibe kísértette, ahol a sziguranca főigazgatójának adják át. Az előzetes és képzett határrendőrpáncsnok ismét gyarapította sikereinek számát.

— A közpórházi lopás. Az Aradi Közlöny mai számában megírta, hogy Pankotán Jánost a megyei közpórházban alkalmazott géplakost a rendőrség letartóztatta azért, mert az volt a gyanú ellene, hogy az éléskamrából eltűnt élelmiszereket ő tüntette el. Már az éjszaka folyamán megállapították, hogy Pankotán ártatlan a lopásban és hogy azt a kórház elmeosztályának egyik ápolója követte el. Miután a vád alaptalannak bizonyult, a rendőrség még az éjszaka fél tizenegykor szabadlábra helyezte Pankotánt.

— Utlevéleket 45 leírt 3 nap alatt visumozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet főtér és Weisz Dávid nagykereskedése Str. Marasesti (Kossuth-u.)

— A Szt. János kávé üdit, hizlal, táplál és olcsó. Mindenütt kapható.

— ATE—AMTE vándordij mér közös csütörtökön, szeptember 14-én délután 5 órakor az óvártéri sportterlepen. Előzőleg délután 3 órakor USE—HAKOAH II. oszt. bajnoki mérkőzés.

## BUDAPESTI LEVÉL.

(A huszonötezerkoronás.)

Mióta az aprópénzről való forgalmaink alaposan megváltoztak, ritkán kerül a kezünkbe olyan nagy bankjegy, amely a mai viszonyok között még mindig nem volna elég apró. A pénz tekintélye napról-napra csökken, s aki ma ezerkoronást ragasztana a cigány, homlokára, azt igazán nem öveznék a bácskai nábobok legendáival. Százaz, ötszázaz, ezres ma igazán csak váltóbankó és szépen metszett öt és tízezerkoronásaink nem érnek fel egy békebeli százazsal. Most pedig a magyar bankjegyekollekcio újabb egységgel gyarapodott, forgalomba kerültek a huszonötezerkoronások, amelyek egész biztosan még ma is bizonyos tiszteletben részesülnek. De még ez a tisztelet sem ér fel azzal, a mellyel valaha az ezerforintosokat, később pedig az ezerkoronásokat öveztek. Ezer forint amodacumal, a világ kapuit nyitotta meg a magános ember előtt, ezer forint Tokióban és Párisban, Londonban és Rómában — ezer forint volt. Huszonötezer Koronára pedig valaha csak a legnagyobb áhítattal mertünk gondolni. Ezen a pénzen valamikor gyárakat alapítottak, házakat vettek, világgörüll utazásokra indultak. Ma, akinek az új huszonötezerkoronás bankó van a zsebében, arra gondol, hogy futja-e ebből a pénzből fára és szénre, mert ruhára és téli kabátára már nem is mer gondolni. Az új huszonötezerkoronás megjelent, s bemutatkozásával azt érte el, hogy újból kitolódott az a határ, ahol a tiszteletreméltó összegek kezdődnek. Jó volna már, ha a sok magas bankó helyett végre egészen kicsi pénzek kerülnének forgalomba, 10 és 20 koronások, de a régi értékben, amikor az Osztrák-Magyar Bank bárki kívánságára törvényes ércpénzt fizetett érték

## Oszi felöltő és ruha új- donságok megérkeztek

Központi női és gyermekruha áruházába

**ARAD.**

Strada Col. Pirlol 3. (Vörösmarty-u.) A színház épület hátsó bejáratával szemben. Angol és francia szabóság. **Iskola felöltők nagy választékban. Olcsó árak!**

## Közgazdaság.

### A dollár emelkedésének oka. (Oriási akció Középeurópában.)

A zürichi tőzsdének állandó eseménye most a dollár fokozatos nagy arányú emelkedése. A múlt hét hétfőjén csak 525.75-el indult, a mai zárata már 530.— frank. A dollár stabil érték, eddig alig néhány centimes ingadozás volt száz dollár áránál Zürichben, most alig tíz nap alatt több mint 5 frankkal emelkedett az értéke. Az Aradi Közlöny már tett említést a dollár emelkedésének okáról: a dollár alaptőkével tervezett egységes európai jegybank és azok a pénz műveletek, amelyeket az Egyesült Államok szándékozik Európában végrehajtani. Mai marseillei táviratunk újabb szempontból világítja meg a dollár emelkedésének okát. Jelentésünk szerint Brazília, Paraguay, Uruguay és Argentina több nagy bankháza

**hatszázhuszmillió dolláros alaptőkével konzorciumot alakított,**

amelynek az a célja, hogy a közép-európai piac olcsóságát kiaknáva, nagy megrendeléseket eszközöljön Délamerika számára, különösen Németországban, Ausztriában, Magyarországon, Lengyelországban és Oroszországban. A délamerikaiak a rossz valutájú államokkal minél előbb a legélénkebb kereskedelmi összeköttetésbe akarnak lépni. Oroszország kiaknázására szintén részletes tervet dolgoztak ki a délamerikai bankárok. A délamerikai konzorcium és a szovjetkormány máris tárgyalnak Buenos-Airesben. Az érdekelt bankárok rövidesen áthajóznak Európába, hogy a szóbanforgó államok iparát és kereskedelmét tanulmányozzák.

A délamerikai konzorciumnak az a célja, hogy a dollár értékét minél magasabbra emelje Európában és ezt az árfelhajtási akciót már meg is kezdték. Így valószínű, hogy a dollár emelkedése még inkább fokozódik.

A dollár zürichi emelkedése az összes piacokon visszatükröződik. Aradon már tegnap átlépte a 150 lejes árat a dollár, Bucurestiben ma a dollárkifizetés már 160 volt. Szinte a dollárral egyidejűleg kezdte meg fokozatos emelkedését Zürichben a jugoszláv korona, amely már napok óta rendszeresen napi öt pontos javulással indul a zürichi tőzsdényitáznál és kezdőárfolyamát a zárlatnál is tartja. Egy héttel ezelőtt 1.46 volt az ára, mára 1.75-re emelkedett. Ugyanakkor a lei mindehét valamivel alacsonyabb árfolyamon zárult a tegnapiánál. Londonban egy angol font ára tegnaptól 50 lejjel drágult, ma 650 lei. Bucurestiben ma 660 lei az angol font és 700 a londoni kifizetés.

A budapesti devizaközpont ma egyedül a lei árfolyamát szabta meg alacsonyabban. A legtöbb deviza megtartotta árát, a dinár, a dollár és

a lengyel marka emelkedett erősebben. A bécsi tőzsdén ismét alább estek az árfolyamok a dinár és a lengyel marka kivételével, amelyek a zürichi jegyzés folytán Bécsben is javultak. A dollár megtartotta tegnapi árát. A lei bécsi paritása francia frankban 9.10, Budapesten 9.20.

**Aradi valutaárak (szept. 13):** Dollár 154.50, marka 11.50, szokol 500, dinár 165, francia frank 12.50, magyar korona 7. — Kifizetések: Budapest 17, Bécs 540, Berlin 11, Prága 500.

**Bucuresti kurzusok (szept. 13):** Marka 12 és fél, francia frank 12.25, szokol 5.07, dinár 165, dollár 155, magyar korona 7. Kifizetések New York 160, Prága 520, Berlin 10 öt nyolcad, Bécs 19.25, Budapest 625, Zürich 29%.

**Zürichi nyitás (szept. 13):** Berlin 0.34, Newyork 529.50, Milano 22.55, Prága 17.65, Budapest 0.22.50 Zágráb 175, Varsó 0.075, Bécs 0.0075, lebélyezett 0.00875.

**Zürichi zárlat (szept. 13):** Berlin 33.50, Amsterdam 205.75, Newyork 530, London 2357, Páris 40.40, Milano 22.45, Prága 17.65, Budapest 0.22, Zágráb 175, Varsó 0.08, Bécs 0.0075, lebélyezett 0.00875.

**Budapesti devizaközpont jegyzései (szept. 13.):** Napoleon 9100, dinár 27.20—28.80, Amsterdam 930—960, Bucuresti 16—17.50, London 10800—11100, Berlin 1.75—1.95, Róma 102—106, Páris 187—192, Prága 78—82, Zürich 455—465, Bécs 285—295, Zágráb 680—720, Newyork 2400—2475, Varsó 36—38.

**Bécsi hivatalos zárlat. (Szeptember 13.)** Prága 250.75, Zágráb 240, Budapest 3250, Varsó 11.50, Milano 3190, Bucuresti 520, London 333200, Newyork 74950, Páris 5710, Zürich 14150, Berlin 4900

### A bankszokás — még nem jogforrás.

(Érdekes határozat.)

**BUDAPEST.** Néhány hónappal ezelőtt egy jómódu állami tisztviselő átadott 140.000 koronát barátjának, hogy vegyen meg számára a tőzsdén bizonyos értékpapírokat. Miután a pénze nem volt elég, ezenkívül fedezetképpen két millió korona értékű értékpapírt is letétbe helyezett. A barát úgy a pénzt, mint a papírokat átadta W. G. tőzsdébizományosnak, aki azokat nem a vásárló — hanem üzletet közvetítő számlája javára írta — bár tudta, hogy az nem a közvetítő tulajdona.

Közben az történt, hogy az alszámlatulajdonos is börzei játékra adta magát. E miatt az igazi tulajdonos sikkasztás miatt büntető feljelentést tett — amelynek során W. G. azzal védekezett, hogy **bankszokás** az, hogy

ilyen esetekben — a bizományos kiegészítheti önmagát.

Ezen az alapon a vizsgálóbíró meg is szüntette ellene az eljárást. A végzés ellen úgy az ügyész, mint a megbízó ügyvédje, dr. Weisz Ödön felfolyamodást jelentett be a táblához. A tábla tegnap megsemmisítette a vizsgálóbíró határozatát és kimondotta, hogy **a bankszokás — nem jogforrás.** A tőzsdébizományos idegen ingó dolgot tulajdonított el és ezzel **sikkasztást követett el.** Az érdekesnek ígérkező ügyet még ebben a hónapban főtárgyalásra tűzik ki.

### MOZI.

„Ha-Ra-Fi” — filmbemutató az Apolló-színházban. Csütörtökön a világhírűvé vált Ha-Ra-Fi filmsorozat egyik legszenzációsabb számát mutatja be az Apolló-színház Kalózok és vadállatok címen. A kép egyes jeleneteit vérfigyasztó környezetben bámulatra méltó ügyességgel játsza meg a főszerepben Carl de Vogt, aki tigrisek és oroszlánok, egyéb vadállatok között élete kockáztatásával játsza meg ezt a szerepét. A kiváló műsort első ízben csütörtökön vetíti az Apolló-színház.

„Tűz az Oceánon” — bemutatja az Uránia-színház szerdai műsorán. Óriási siker mellett vetítette az Uránia-színház szerdai műsorán a „Tűz az Oceánon” című hatalmas, ötfelvonásos filmszenzációt, amelynek főszerepeiben I. Trautmann, E. Rotmund és Max Rubek egymást felhümlő alakítást nyújtanak és feledhetetlen benyomásokat szereznek a nézőnek. A kép óriási sikerét főként semmi áldozattól vissza nem riadó kiállítására révén aratja. A darabot megelőzi a műsoron egy „Ó” kép vetítése, amely világszerte nagy népszerűsége miatt „Ó, a családó” nagyszerű amerikai filmburleszk, amelynek vetítését állandó harsogó kacaj kíséri. A kitűnő képet még csütörtökön és pénteken tartja műsoron az Uránia színház.

### A kártya áldozata.

Berlin művészi köreiből kitűnő hírnévnek örvendett Gerstler festőművész, aki mint műkereskedő is a leghozzáértőbbek közül való volt. Gerstler Hardenbergstrasse 12. alatti műtermében Berlin előke lősegei fordultak meg. Nála helyezték el adásra vagy átcserelésre szánt képeiket s Gerstler mindenkor kifogástalanul tett eleget a kívánságoknak. Az utóbbi időben azonban a rábizott képeket nem származtatta vissza tulajdonosainak, de az érték járó összeggel sem számolt el. Rendszerint azt hozta fel mentségül, hogy másnak adta át eladásra a képet s annak még nem sikerült eladnia, vagy

hogy a vevő, aki megvette, még maga sem fizette ki a kép árát. A legutóbbi napok egyikén Gerstler azután eltűnt lakásáról és Berlinből s mikor kutatni kezdtek utána kiderült, hogy a rábizott képeket eladta s az azokért kapott összegeket a maga céljaira fordította. A rendőrség megállapította, hogy Gerstler szenvedélyes kártyajátékos volt, gyakran vesztett nagy összegeket, így legutóbb s egy éjszaka 400.000 márkát vesztett. A csalásokat azért követte el, hogy az így szerzett pénzen visszazerezhesse az elveszített összeget. Ez nem sikerült neki és ezért hagyta el titokban Berlint. Tegnap azonban ismét visszatért Berlinbe, ahol a Berlin kertben egy kávéházban felismerték és átadták egy rendőrnek. A rendőr bekísérte a rendőrségre, ahol letartóztatták.

A szerkesztésért

**KÁROLY JÓZSEF**  
főel

Önzzarat: **Dr. Romul Mager.**



### GRÓF, NENES & SCHWARG

Norinberzi és rövidáru nagykereskedők. Arad, Str. Pirci No 3. (Vörösmarty-u.) — Bekapcsolt telefon szám 9—16. 11767

Elsőrendű

**makói vöröshagyma**

viszonteladóknek 4301

**legolcsóbb árban**

**kapható Fischernél,**

PIATA CATEDRALEI (Thököly-tér) 7.

**Ujabb küldemény érkezett**

nagy választékban 12548

**valódi angol télikabát és férfi ruha szövetből. Béke minőségű**

**Adler Hugó Arad, Str. Bratianu**

(Weltzer János-u.) 1. l. em.

## Teherautók

gummiabroncos s, elsőrangú gyártmányu, keveset használt, teljesen jó állapotban levő pótkocsikkal jutányos áron eladó.

**Címa kiadóhivatalban**

### Nagy fizetés mellett

jobb körökben járta egyének különleges szolgáltatásra akceptálnak.

Bemutatkozás 9—12 óra között:

4852

„ORIENT” Általános Biztosító Részvénytársaság Arad,

**Pénzbeszedők, Ágynők és Ágynőknek alkalmas állásnélküli egyének (nők is lehetnek) új orvosi vizsgálat nélkül élet- és gyermekbiztosítók felvételére alkalmaztatnak. Bulevardul General Dragalina (Apponyi-körut) 2. sz.**

# BÁRSONY

harisnya és kötöttáru üzlete megnagyobbítva  
**UJBOJ MEGNYILT** Piata Avram Iancu (Szabad-  
 ság-tér) 18. Gyermekharisnyák legnagyobb választékban

Hölgyek figyelmébe! Előnyomda! Piata Catedralei (Tököl-  
 tér) 1.

Vállalja a legmodernebb minták előnyomását, gyönyörű  
 monogram himzést. Múltányos árak! Pon-  
 tos kiszolgálás! Szíves pártfogást kér: **M. Müller.**

## Apró hirdetések.

### Levelezés.

SORSÜLDÖZÖTT intelligens leány tá-  
 mogató barátot keres. „Szerény” című  
 leveleket Wallinger hirdetője továbbít.  
 12423

### Alkalmazás.

ÜGYES önálló fehérnemű varróleányok  
 felvétetnek. Cím a kiadóban. 4306

FEHÉRNEMŰ javításra rutányosan há-  
 zakkhoz ajánlkozom. Cím a kiadóhivatal-  
 ban. 4342

JOBB NŐ keresetük magányos házas-  
 párhoz mindenesnek. Calea Ardeaului  
 (Erdélyi-ut) 12. 4340

PERFEKT SZAKÁCSNŐ család-  
 hoz jó fizetéssel felvétetik. Cím: Bulev.  
 Reg. Maria (Andrássy-tér) 21. I. em.  
 balra. 4314

PERFEKT szobaleány 2 tagú családban  
 jó fizetéssel felvétetik. Minozita-palota I.  
 kapu, II. em., Neuman. 4323

FEHÉRNEMŰ VARRÁST vállalati, há-  
 zakkhoz is megyek. Cím a kiadóhivatal-  
 ban. 4348

INTELLIGENS tanulóleány alkalmazást  
 nyer Oláh Sándor papírkerekedésében.  
 4349

PANCOTÁRA, Sirlára bármilyen állás  
 betöltésére vállalkozik megbízható nő.  
 Cím: Wallinger hirdetőjében. 12424

INTELLIGENS úrnő mint utazónő jól  
 jövedelmező állást nyerhet. Cím Wallin-  
 ger hirdetőjében. 12423

MINDENES főzőnő, valamint egy szőlő-  
 kezelő jó bizonyítványokkal vidékre ke-  
 restetik. Cím Wallinger hirdetőjében.  
 12424

SZOPTATÓSDAJKA azonnal felvétetik.  
 Dimajecznél, Str. Rusa Sirianu (Aulich-  
 utca) 8., I. em. 4854

RENDES mindenes főzőnő 850 lei fizet-  
 téssel felvétetik Bulev. Carol (Erzsébet-  
 körút) 37. II. em. 14. Jelentkezés d. u.  
 1-4-ig. 4355

SEGÉD. Vidéki előkelő kézmű, konfekció  
 és rövidáru üzlet részére egy idősebb és  
 egy fiatalabb ügyes segéd jó fizetéssel  
 azonnal felvétetik. Ajánlatok írásban,  
 vagy személyesen Menczer Adolf Arad,  
 eszközölhető. 4277

HAZVEZETŐNŐT, ki önállóan főz a  
 kertészethez is ért, vidékre keresek. Cím  
 Kelet hírlapirodában. 12548

ÜGYES, fiatal segéd állandó alkalmazást  
 nyer a női és férfi divat szakmából. Ki-  
 rakat rendező előnyben. Ajánlatok fény-  
 képpel Szegő Géza, Alba-Iulia (Gyulafe-  
 hérvár) küldendők. 4297

DIABONA, malom- és szeszszakmában  
 jártas, kaulóval rendelkező önálló fő-  
 könyvelő bizalmi állást keres. Szíves  
 megkereséseket „Bizalmi” jellegre a ki-  
 adóba kérek. 4330

### Vétel és eladás.

NYOLC-KILENC éves fiúnak való hasz-  
 nált sötétkék téli kabát eladó. Str. Con-  
 sistoriului (Batthyány-utca) 23., I. em.  
 jobbra. 500

RONGY géptisztításhoz megvételre ke-  
 restetik. Cím a kiadóban. 6482

HAROMSZAZ hektóliterig transport bo-  
 roshordók használt, de jó állapotban el-  
 adó, továbbá egy 800 holdas tölgyfaerdő.  
 Bővebben: Orient-Imprex, Piata Avram  
 Iancu 12. 12215

DIOFAPALLO száraz, megvételre keres-  
 tetik Victoria butorgyár Strada Ioan Kál  
 vin 42. 4347

ELADÓ dupla szőlő taposó kád és egy  
 darab gyűjtő-kád. Alexandru Nyársi Str.  
 Cetate Veche (Óvár-utca) 8. 4344

FRISS HAL kapható Luttwák József-  
 cégnél, Calea Banatului. 4345

MÁRVÁNY MOSDÓ tükörrel és egy  
 ebéldívány tükörrel eladó. Str. Vantu-  
 lui (Szél-utca) 4. 4350

KÁVÉHAZI BERENDEZÉS sürgősen el-  
 adó. Cím Wallinger hirdetőjében. 12423

EBÉDLŐ, szalongarnitúra, irodai beren-  
 dezés eladók Strada Viceuti Babes (Kiss  
 Ernő-utca) 10. 12423

FINOM, faragott tölgyfa ebédlő kredenc  
 eladó. Cím a kiadóban. 4353

LUXUS-AUTÓ 6 ülésel, 25 lóerős, köny-  
 nyű, kifogástalan állapotban 65.000 leierért  
 sürgősen eladó. Ugyanott több teherautó  
 is eladó. Bővebben „Argus” Iroda Strada  
 Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 12723

MINDENKINEK TÖBBET FIZETÜNK  
 képekért, bronz, márvány és porcellán  
 figurákat, perzsa, szmirna, argamant-  
 szőnyegeket, török kendőkért, antik és  
 modern butorokért, zongorákért, mo-  
 dern és antik dísztárgyakért, japán  
 vázákért, régi ezüst és arany műtár-  
 gyakért, mindennemű műbecsi régisé-  
 gért. Szépművészeti Salon Strada Emi-  
 nescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-pa-  
 lota. 11911

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figu-  
 rákat, vázákat, szobrokat, japán és kí-  
 nai dolgokat, antik butorokat, festmé-  
 nyeket, mindenféle ezüst tárgyakat,  
 perzsa és szmirnaszőnyegeket, dísztár-  
 gyakat és egész gyűjteményeket a leg-  
 magasabb árban vásárol a Salon Artis-  
 tique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer  
 Eliz-palota.) Alkalmi ajándékok dus be-  
 vásárlási forrása. 11691

HUSZEZER KÖNYV olcsó kiadása  
 Kerpelnél. Ugyanott tekercs-csomagoló  
 14 Leierért kilonként. 12681

BURGONYA 180 lei mm-ként a ható-  
 sági bódében Grosznál. 4287

ZSIR, házi, tiszta sertészsír kapható Élei  
 műszer üzletben Str. Brațianu (Weitzer-  
 utca) 8. 4300

SZŐLŐBOGYOZÓT és borszivattyút  
 tömlővel vesz Rauchbauer Nándor San-  
 tana. 4325

### Ingatlan.

SAROKHAZ jóforgalmu korema és bolt-  
 helyiséggel eladó Str. Gen. C. Coanda  
 (Borona-utca) 21. 4343

STRADA SAVA RAICU (György-utca)  
 94a) számú ház lakással eladó. 4341

STRADA BUDAI DELEANU (Csokonay-  
 utca) 22. számú ház szabad kézből eladó  
 Bővebbet ugyanott. 4351

### Különléte.

EZERJÖFÜ gyomorelixir, páratlan ha-  
 tásu szer gyomor és bélbántalmak, ét-  
 vágytalanság, hányinger, felfúvottság,  
 emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-  
 szertár Aradon. 10331

COPYINGOFFICE leíró, sokszorozótó,  
 fordító iroda, diktáló szoba Schmotzer  
 si Szegefűnél, Luther-utca. 3649

### Minoriták

jóhírnevű

### borozóját

továbbra személyesen fogom pontos  
 kiszolgálással vezetni, miért is kérem  
 igen tisztelt vendégeim szíves párt-  
 fogását a jövőben is. 12424

### Özv. Orbán Elekné

Strada Brațianu (Weitzer Iános-utca) 2.

### Asztalosok figyelmébe!

### Pilez Mihály szobrász

Intarsia- és famozaiak készítő  
 Arad, Str. Teodor Giontea (Péter-u.) 20. sz.  
 Raktáron tart minden méretű gyöngylécat.

### Eladó

a Careii-Marii, Nagykárolyi Önsé-  
 gélyző Népbank tulajdonát képező,

az aradi 8156. és 8970. számú  
 betétekben nyilvántartott a

papírgyár mögötti Vendel-utca-  
 ban 4. és 5. sz. alatt fekvő  
 két kis ház a hozzájuk tar-  
 tozó 5000, azaz ötezer négy-  
 szögöl udvarral és kerttel.



Er a két telek, amely a valóságban  
 egy telket képez és amelyen jelenleg  
 bolgár kertészetet üznek,  
 1. évi november 1-én rendkívül jutá-  
 nyos feltételek mellett birtokba ve-  
 hető. Elsőranku hely gyári telek ré-  
 szére. Fényes haszonnal kecsgető  
 parcellázási tervet úkepeneseknek és  
 építészeknek. Szükség esetén olcsó  
 bankhitel is rendelkezésre áll. Komoly  
 vevők forduljanak bővebb felvilágo-  
 sítás végett. 12548

### Klein Jenő urhoz

Timisoara (Temesvár) Str. Miron  
 Costia (Horváth Boldizsár-u.) 10. sz. alé.

## CSÁKY

ÓRAS  
 ÉKSZERÉSZ  
 ÉS VESNÖK

ARAD

STRADA NORIA No. 1  
 (SZÉCHENYI-U.)

Béke minőségű márkás órák,  
 ékszerek; vasműki cikkek;  
 órajavítás, ékszerjavítás 12651  
 stanoni-vesés a legolcsóbb árazon.

Aranyat, ezüstöt magas áron vesz.

Nagy magánházak  
 Arad főutvonalán és ebbe nyíló  
 legszebb mellékutakban,  
**eladók.**  
 Bővebbet a kiadóhivatalban.

RAGYOGÓ FEHÉREK lesz-  
 nek a fogai, ha Földes-féle  
 MARGIT FOGPASZTÁT hasz-  
 nál. Egy tubus ára 8.— Lei.  
 Kapható: dr. Földes gyógyszerárban.

### Román fordítások

valamint irásmunkák írógépelve  
 elsörendű munkaerők által dis-  
 creció mellett legolcsóbban:  
**Bodnár József**  
 írógépállomásánál, a f6p6stávtól szemben

## BURGER ALBERT

etherikus olajok gyára  
 Târgul-Mureş: Marosvásárhely

Rendelet szerint készült mindennemű  
 gyümölcs-tinctorák engedé-  
 lyezett illógyá-  
 rak részére. 4220

Kívánatra árjegyzék azonnal küldetik.

### 1000 frankot havonta

könnyen kereshetnek bármely foglal-  
 kosású hölgyek és urak könnyű mun-  
 kával

### hollandi cégnél

Kérjen mintát és tájékoztatót 50 ko-  
 rona bankjegy beküldése ellenében:  
**E. BOCK, WIEN, VI., Gumpendorfer-  
 strasse No. 109/14. 3908**

Utlevelekre vizumot 55.— Leierért legpontosabban  
 leggyorsabban a „Kelet” hírlapiroda szerez

## Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt  
 butoraszállító kocsikkal felelősség  
 mellett pontosan és olcsón teljesít!

## Élős Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu  
 (Deák Ferenc-utca) 36. sz.  
 Bekapcsolat telefon 250. sz.  
 4184